

dobri deli storili, nam, ki smo še zmirej pridni delavci, bodo zaslužiti dali, bolnim pa k zdravju pomagali.

V Polšiški okolici je tudi na dnevu dokejši sledi ali žil premoga (Steinkohlen, *) in letašno zimo, ki je bila čez vse lepa, smo semtertje poskušali kopati, pa nismo kaj posebnega našli; tode ni čuda, ker v ti reči nimamo ne prave vednosti, ne skušnje, in kolikaj večih potroškov ne zmoremo.

J. K.

Zlate bukve.

V Plešivci v Škalski fari na Štajerskim se je nekemu kmetu velika nesreča prisnudila. O Velikonoči so neokrotni fantini blizo poslopja strélali, v strélnice (pištote) na smodnik (pulfer) papir in cunje basali. Véter silno močno pihaje zanése zamašik iz strélnice na slamnato streho, in v pol uri je bil bogat mož ubožen. Sreča za ves in cerkev, de je veter na drugo stran pihal; ne bilo bi sicer moč otéti jih. Domačih ljudi ni bilo pri domi, kaj odnesti; le sosed, že postaran mož, perhropí, se pod plamenam v hlev zakadí, in dvanajst goved srečno odtmé; ker se pa s teletam predolgo mudí, brez de bi ga bil mogel oteti, vés opečen iz plamena pertava. — Osmi dan grem pogoriše gledat in tudi miloserčniga, dobriga moža obišem. Vidim ga vsiga v hrastah, kakor Joba, pa tudi voljno terpeti, kakor Joba. „Nič se ne kesám, pravi, de sim nadlogo si naklonil, sim vunder ljubo živinco sosédu otel, in Bog mi bo že dal, de bom pregledal in ozdravil“.

Tako miloserčno delo zasluži v zlatih bukvah zapisano biti: Janez Lepko se imenuje verli mož.

Nespametno streljanje je že dostokrat strelcu pa tudi drugim ljudem silno škodo naključilo. Práv bi bilo, ko bi se nepotrebni strel ojestro kaznoval, in smodnik vsakimu paglovcu kupiti ne pripustil. Otročičam branimo nož v roke jemati; branimo tudi streljanje šterkovcam, kterim se kos kruha v rokah bolj podá, ko strelnica.

Musy.

Nov misijonar iz Krajskiga.

Zopet se je število krajskih misijonarjev v ptujih daljnih krajih pomnožilo. Gosp. Ignaci Knoblohar iz Škocijana na Dolenskim, ki je učéneec bil Propagande v Rimu in lansko leto tamkej mašnik posvečen, je mesca Svečana odrinil v družbi s Patram Rillo v notrajnjo Afriko, véro Kristusovo oznanovat v krajih, kjer še do zdaj ni bilo nobeniga misijonarja. Tirolski katolški listi (Kath. Blätter aus Tyrol) ki to povedó, napak pišejo, de je iz Ljubniga (Leoben) na Štajerskim, namest iz Ljubljanske škofije domá.

P. H.

Prederznost se opéče.

2. dan velkiga travna je neki fant na železni cesti delal; med tem se perpeljá en hlapón do ostališa (Stationsplatz); fanta mika poskusiti, kakšna de je vožnja po železnici ter se zadej na hlapon obesi, ki je že po malim začel odhajati, misleč, de bo potem, kadar bo vožnja jela nagleje iti, doli skočil. Ali hlapon se naglo zažene, fant ni mogel več doli skočiti, in se je 5 ur deleč noter do Celja visijoč peljal; kolena je imel vse kervave, ki si jih je bil na hlaponi obtolkel. Ko je ob 12. uri po noči nazaj domú prišel, je rekel: Oj, to je bila žalostna vožnja!“ — Práv se mu je zgodilo; javalne jo bo še enkrat poskusil.

M. Petik.

*) En kos Polšiškiga premoga tukej perdenem, de ga boste presodili.

Pisatelj.

Iz Šoštanja na Štajerskim.

V verti Šoštanjske grajšine kopljejo na seli stariga grada za novo klet seliše. V posipje kopaje najdejo bel, lepo izdélan marmor, v srédi kamna križic izsekan. Ko staro ozidje dalje rušijo, se prikaže deskica, verh nje dilica s pečati okovarjena, ki jo zidarji odtergajo. Cekine perčakaje, pa le dva papirčika najdejo; prvi je bil čisto preperel, le neke latinske besede vunder sostavimo in spoznamo molitev; na drugim papirčiku pa je v nemškim jeziku celi evangelj sv. Jan. I. 1-14. natisnjen, ki se takóle začne: „Im Anfang War das Wort unnd das Wort War bei Gott unnd Gott War das Wort i. t. d. Iz mnogih okoljšin sodimo, de je gomila ta zaklad okoli dve sto lét zakrivala in vunder nespremenjeniga ohranila. Slabi papirčik me opomni na Jezusovi izrék: „Nebo in zemlja boste prešle, moje besede pa ne bodo prešle“. Luk. 21. 33.

Musy.

Neumnost in vraža — huda reč.

Ta tukaj povedana žalostna pergodba je (de bi tako ne!) popolnoma res; njé pisavec je bil sam vpríčo in njegovo sercé tolikanj ginjeno, de je ne bo nikoli pozabil.

Neka kmética, mati petéro majhnih otrok, kterih očéta ravno tisti dan ni bilo doma, pravi svojim otročičem, de mora iti v posteljo, ker jo glava hudo boli. Na postelji kóžuh in drugo težko odejo na sé potégne, de se v hudi vročini pari, ker je mislila, de ji bo persiljen pot dobro storil: pa brez mére in pameti persiljena reč ni nikoli dobra. Kakor imajo kmétje sploh to zlo škodljivo navado, de pozimi in poleti v hišah preveliko vročino terpé, takó je bila tukaj nékaj od razbéljene peči, nekaj od ljudi prevelika vročina, ktére uboga žena pod tako težko odejo že clo ni mogla prestati. Pa kaj se zgodí? Kolikorkrat je hotla pretežko odejo znad sebe spraviti ali spod odeje zlesti, so jo zraven postelje stojéče tri soséde z vso močjo in silo nazaj pomaknile in potlačile, ker so tudi menile, de ji bo persiljen pot dobro storil. Ali sila jo je le v veliko nevoljo in v še véči nepókoj perpravila, de se je z vso močjo pa zastonj spod odeje kopala, in v tem je takó omagala, de že ni móгла več beséde umévno izreči; kar le z glavo je zmajevala blebetáje, in hudó glédala. Zdaj pravi ena soséd: „Blede, le deržimo jo“; ena pa pravi: „Hudóbo vidi, ko takó hudo gléda; berž sem žégnane (blagodarjene) vodé!“ In zdaj so jo po vnétim obrazu z vodó škropile; to ji je pa takó hudo storilo, de jo kar božjast zvije, in per ti priči — brez vse tolažbe, brez svéte popótnice, še clo v veliki nevolji — umerje!

Neumnost in vraža stori, de je človek sebi in drugim, kterim dobro hoče, neusmiljen hudodélnik!

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

P o m l a d.

Današnjemu listu je perdjana 10. doklada.

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	23. Velkitravna.		18. Velkitravna.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	1	57	2	5
1 » » banaške	2	5	2	7
1 » Turšice	1	6	1	7
1 » Soršice	—	—	1	27
1 » Rēži	1	28	1	38
1 » Ječmena	1	8	1	12
1 » Prosa	1	8	1	16
1 » Ajde	1	—	1	4
1 » Ovsá	—	40	—	54

DOKLADA 10,

h 21. listu krajnskih kmetijskih in rokodelskih Novic. 1846.

Kdor želi, kako oznanilo v *Doklado* natisniti in Novicam perdjati, plača za vsako verstico z navadnimi srednjimi čerkami 3 kr., če oznanilo le enkrat natisniti da; dvakrat 4 kr. in trikrat pa 5 kr.

Teržaški kupčijski list 16. velikiga travna 1846.

	Gold.		Gold.		Gold.
Pavola nar lepsi . . . cent	34	Predivo . . . . . »	15—34	Jêklo v tružicah	
» » slabeji . . . »	21	Konopnjina . . . . . »	11—18	% 00 . . . . . »	137—139
Pavolnata preja		omikana . . . . . »	20—32	» 0 . . . . . »	134—135
nar lepsi . . . »	85	Žganje . . . . . barigla		» 1 . . . . . »	128—130
» slabeji . . . »	22	ali 46 ² / ₃ bok	8—10	» 4 à 2 . . . »	120—123
Dišeče žbice (Ge- würzelken) . . . . . »	46—48	Pšenica, starali 1 ¹ / ₃ vag.	3 ¹ / ₂ —5 ¹ / ₂	Kositar (Weissblech)	
Kava (kafè) nar lepsi . . »	46	Turšica . . . . . » » »	2 ¹ / ₃ —3 ¹ / ₃	tružica	16—16 ¹ / ₂
» slabeji »	15	Rèž . . . . . » » »	3 ¹ / ₃	Cin . . . . . cent	56
Muškatovi oreški . . »	265	Ječmen . . . . . » » »	2 ¹ / ₆ —2 ¹ / ₂	Cink . . . . . »	13 ³ / ₄ —18
Pôper . . . . . »	13—14	Oves . . . . . » » »	1 ³ / ₄ —2 ¹ / ₆	Olje za jed, orna ali 107	
Vanilja . . . . . funt	55—70	Fižol . . . . . » » »	2 ³ / ₄ —4 ¹ / ₂	funtov	
Sladkor (cuker)		Laneno seme » » »	5 ¹ / ₂ —6 ¹ / ₃	nar boljšiga	34
nar lepšiga . . . cent	23	Laško pšeno (Reis)		» slabejiga	17 ¹ / ₂
» slabejiga . . . »	9	nar lepšiga . . . cent	11	Olje laneno . . . . . cent	16 ¹ / ₂ —17
Med . . . . . »	12—15	» slabejiga . . . »	8 ⁵ / ₄	» ogeršično . . . »	18 ¹ / ₂ —21
Žafran . . . . . funt	13—15	Usnje domače . . . . . »	53—70	Svila (žida) dalmatinska	
Šelak . . . . . cent	27—40	ptuje . . . . . »	40—47	in istrijska . . . . . funt	7 ³ / ₄ —11 ¹ / ₂
Kadilo . . . . . »	13—30	Volovske kože . . . . . »	41—46	pijemonteška . . . »	9 ¹ / ₂
Galun . . . . . »	6 ¹ / ₂ —11	Ovčjih kož nar lepših sto	50	turška . . . . . »	7 ¹ / ₂
Košeniija . . . . . funt	3 ³ / ₄ —4	» slabejih »	20	Mjilo (žajfa)	
Žutnjak (kurkuma) . cent	9	Svine koroški . . . . . cent	12	nar lepšiga . . . cent	20
Barvarski les		» španski in an- gleški . . . . . »	8—11	» slabejiga . . . »	12
višnjev . . . . . »	2 ¹ / ₂ —4 ¹ / ₄	Železo angleško, 10 cent.	50—75	Vosek . . . . . »	83—102
rumen . . . . . »	2 ¹ / ₂ —4 ² / ₃	» rusovsko »	90	Volna oprana srednja	
Pernambukov les »	10—20	» koroško »	97—102	in lepa . . . »	30—45
Sandalovina (Sandel) »	2—3	Kotlovina (kufer) v		» slaba . . . »	18—34
Indiga (čivit) . . . . . funt	1 ² / ₃ —3 ¹ / ₂	plošah . . . . . cent	55—60	neoprana srednja	
Brošč (Krapwurcz)		Medenina (mesing)		in lepa . . . »	25—32
nar lepšiga . . . cent	33	v tablah . . . . . »	57—60 ² / ₃	» slaba . . . »	15—19
» slabejiga . . . »	20	v svilu (drat) . . . »	57 ² / ₃ —74	Loj teržaški . . . . . »	21 ¹ / ₂
Šmak . . . . . »	2—3 ¹ / ₂	Žebli krajnski v sod-		Terpentin . . . . . »	23—24 ¹ / ₂
Vitrijol višnjev . . . »	24 ¹ / ₂ —25	cih 9—12—18 tavž.	20 ¹ / ₂ —22	Lim mizarski . . . . . »	21—22
» zelen . . . . . »	2 ² / ₃ —2 ⁵ / ₆	Živo srebro . . . . . cent	260—262	Slanikov (arengov) sodčik	11—15
				Sardelj . . . . . cent	26—28

(26.)

Priporočanja vredne bukve za mladost.

Pri *Edvardu Honu*, bukvovezu in s popirjem kupčevavcu na starim tergu v *Ljubljani* Nr. 157, so ravno zdej v starim pravopisu na svitlo prišle:

Gosp. **Krištofa Šmida**

korarja Avgustanskiga

Zgodbe s. Pisma

za

mlade ljudi.

Okrajšane iz nemškiga prestavljene. Drugi zlepšani natis iz gosp. *J. Blaznikove* tiskarnice.

Veljajo 20 kr. srebra.

Teh bukvic, ki jih tukej Slovenski mladosti oznanimo in v živo častitljivim duhovnim gospodam, staršam in vsim prijatlam mladosti priporočimo, je ni davnej v Gradcu *deseti* natis v nemškem jeziku na dan prišel, kjer se v predgovoru tole bere: *Komej ste dve leti pretekle, kar je bil deveti natis od 4000 iztisov na svitlo prišel, je bilo že deseti* treba. Bukev tedej, katerih se v kratkim času toliko speča, ni treba posebno priporočevati; dobra

(i)

reč se nar bolj sama priporočuje. Mi tedej družiga ne želimo, kakor de bi se Slovenska mladost tudi teh bukvic z veseljem poprijela, od katerih so milostljivi rajnki Teržaški škof *Ravnikar*, takole pisali:

Ljubi mladenči in deklice!

Vem, de je ni skorej reči, nad katero bi toliko veselja imeli, kakor nad lepimi povestmi. Nate jih polne bukvice! Ena je lepši od druge. Vse so res, in po versti, kakor so se godile, gredó ena za drugo. Zgodbe jim pravimo.

Od teh zgodeb se sme reči, de so vsiga svetá nar lepši. Zakaj pogledjte, sam ljubi Bog jih je rekel nam k pridu v posebne bukve popisati. Pravi se jim *sveto pismo*; zgodbam pa — *svetopisemske zgodbe*. Kar se jih je od stvarjenja svetá do Jezusoviga prihoda zgodilo, jim pravimo zgodbe stariga zakona; kar jih je pa po Jezusovim rojstvi, jim pravimo zgodbe s. pisma noviga zakona.

Pa vsih zgodeb, kar jih je v svetim pismu, ne boste v teh bukvah našli, ampak le tiste, ktere, se vam bolj primerijo, kar jih je bolj umevnih, bolj lepih in podučnih za mlade ljudi.

Práv lepó in očitno boste v teh bukvah vidili, kakó dober in prijazen je bil Bog že od začetka svetá do ljudi, in kakó je iz ljubezni do nas zadnjič clo svojiga Sina Jezusa Kristusa na svet poslal.

Iz vsake povesti skorej boste božjo vsigamogočnost, dobrotljivost, modrost, vsigavednost, svetost, pravičnost in previdnost spoznavali, pa nikoli nikjer ne lepše in čistejše, kakor nad Jezusom Kristusom in v tistim kar je on učil, delal in terpel. Po njem se veličastvo, prijaznost in vsa ljubeznivost božja odkrije. Takó vam bodo zgodbe s. pisma nar lepši nauk od Bogá, nar lepši od vére.

V teh bukvah boste od mnogoterih otrok brali, postavim od Abelna, Sema, Jafeta, Izaka, Jožefa, Samuela, Davida, Tobija. Nad temi boste veselje imeli. — Pa tudi od hudobnih otrok, postavim od Kajna, Kama, Jožefovih bratov, Opna, Pineza, Absolona boste v njih brali. Njih življenje vam ne bo nikakor všeč.

Nad njimi se boste učili hudobijo studiti in družih grehi vas bodo varovali v enake zabresti. Takóle vas bodo zgodbe s. pisma v samočistih zgledih pobožnosti učile.

Berite tedej ljubi mladenči in deklice! radi in pridno te bukvice in kakor dobri otroci v njih, zlasti pa kakor mladenič Jezus, taki si vsi biti prizadenite.

Imenovane bukve se dobé tudi pri *L. Kremšarji* v Ljubljani; v Celji pa pri *J. Gajgerji*.

Kdor jih 12 skupej vzame, dobí *ene* za priklado.

(27.) (1)
V bukvotiskarnici gosp. *Blaznika* je na prodaj:

Napeljevanje

k pobožnimu življenju in lepimu zadržanju.

Iz nemškiga prestavljeno in natisnjeno po povelji milostljivega in prečastitiga firšta gospoda gospoda *Antona Alojza*, Ljubljanskiga škofa.

Imenovane bukve je rajni gosp. *Klančnik*, c. k. profesor bogoslovstva v Ljubljani, po modrim povelji milostljivega gospoda *Antona Alojza*, našiga prečastitljivega škofa is nemških bukev *Briksenskiga knezoškofa Bernarda Galura* v slovenski jezik prestavil in Slovincam v teh bukvicah podučenje podélil, kakoršniga v svojim jeziku poprej še niso imeli. Lete bukvice so v sedmere poglavja razdeljene: I. *Od ljubezni in časti, ki smo jih Bogu dolžni.* II. *Od človeka in človeškiga rodú.* III. *Perpravlanje k zadržanju do ljudi.* IV. *Od zadržanja ljudi, ki morajo skupej živeti.* V. *Od saderšanja zunej hiše.* VI. *Od zadržanja v mnogoterih okoljšinah in do mnogoterih ljudi.* VII. *Od zadržanja do neumne živine.* — Pač prav bi bilo, de bi te bukvice vsak hišni gospodar slovenskiga naroda v svoji hiši imel ter otroci in družina iz njih pobožniga življenja, pa tudi lepiga zadržanja med seboj in do drugih ljudi se vadili!

(25.) (1)
Pri *L. Kremšarji*, bukvovezu v Ljubljani, so naslednje bukve v starim pravopisu na prodaj:

Šest nedelj pobožnosti v čast s. *Alojzja Goncaga*. S. *Alojzja* življenje, premišljevanje njegoviga življenja, litanije in pesem. Molitev jutrejna, večerna, pri s. maši, za spoved in s.

obhajilo, iz nemškiga prestavljene. Drugi natis. Veljajo terdo vezane in pozlačene 18 kr. srebra.

(23.) (2)
Samovoljna prodaja vina.

100 estrajskih vedrov stariga dobriga vina od 1841. 1843. in 1844. leta iz imenitnih *Semiških* nogradov je v *Mostah* poleg *Fužin* pod Ljubljano na prodaj v sodih, ki po 10 in 12 vedrov deržé in ki so z železnimi obroči okovani. Imenovano vino se pa tudi brez sodov prodaja.

Kdor od tega še kaj več zvediti želi, naj se zató v predmestji sv. Petra Nr. 81 v Ljubljani oglasi.

(24.) (2)
Kolovrati na prodaj.

Navadni *česki kolovrati*, od c. k. kmetijske družbe zavoljo velike koristnosti priporočevani, nar boljši robe se dobijo pri meni z vso pripravo vred po 4 goldinarje. Kdor pa želi *Česke, Vestfalske, Amberške* in *Monakovske* kolovrate z enim ali dvema vretencama imeti, mu bom tudi z njimi postregel po razni ceni *lesá* in *izdelka* od 3 do 80 goldinarjev. Vestfalski kolovrati so tisti, kakoršne jih imajo v imenitni *Aderbaški* predivnici na Českim.

Pri meni zamore tudi vsak, ki česki kolovrat kupi, brez vsiga plačila poduk českiga predenja dobiti.

Šimen Unglert,

umetni strugarški mojster,

v svoji hiši v kapucinarskim predmestji Nr. 41, ali pa v štacuni tikama čevljarskiga (šušarskiga) mosta v Ljubljani.

(21.) (3)
Oznanilo.

Práv na novo napravljena štacuna v gosp. *F. Šantelnovi* hiši na velikim tergu Nr. 238 priporoči svoje mnogoverstne *sukna, platna* in *napolplatna, pavolnato, židano* in mnogo drugo blagó za možke in ženske na drobno in na debelo po nizki ceni; in sicer: *kadrington, toskin, kazimir, satinklot, kanafas, tamis, orlean*, razne *katone* od 6 do 26 kr., *tibet, perkal, merinos* mnogoverstnih farb, rudeč, plav, čern in rumen *manšester, sukanec* (cvirn), *nogovice, židane trakove, gumbe, pikét*, in veliko zbero židanih, volnatih, platnenih in pavolnatih *robcev* i. t. d.

S tem oznanilam so tedaj povabljeni kramarji in drugi kupci v imenovano štacuno, kjer ne bodo kar kosčika stariga ali preležaniga blagá dobili, ampak le dobro robo.

V Ljubljani 25 Malitravna 1846.

(22.) (3)
Oznanilo

novih bukev po imeni „*Drobtince*“ za novo leto 1846. Na svetlo dal *Anton Slomšek*. V Gradci 1846. Na prodaj jih ima v Ljubljani *Leopold Kremšer*, v Marburgi *Anton Ferlinc*, v Gradci *Jožef Mayr*, v Celi se dobijo v nemških šolah.

V tih bukvah se najdejo pridige prav po domače rečene, pripovedi žalostne ino vesele, basni, popis imenitnih žival ino dreves, popisovanje domačih dežel, nauki za šolo ino domačo rejo otrok, čedne pesme za pobožnost ino za kratek čas, pa tudi za dobro voljo. Vsakimu kako drobtinco ponudijo, ino vsim streči želijo, akoravno vsakimu po volji vstreči ne premorejo. Cena je 40 kr. srebra.